

“Eğitimde Değerler”

⇒ Türkiye’de ve dünyada çocuğun “yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, paylaşımcı olma” değerlerinin gelişimini desteklemek için öğrenme ve öğretim süreçlerinin bütüncül olarak planlanması ve farklı etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir.

⇒ Değerler Eğitimi küçük yaşta anne ve babaların çocuklarına örnek olması ve yeri geldikçe anlatarak değerleri aktarmasıyla başlar ve okulda devam eder. Değerlerin içselleşmesi, toplumun güvenli işleyebilmesi, çocukların kendine güven duymasına, karar verebilmesine, mutlu olmasına katkıda bulunur. Aileler ile eğitimcilerin tutumları paralel olmazsa çocukların eğitimi konusunda zorlanılır. Bu nedenle okul-aile işbirliği çalışmalarının desteklenmesi gerekmektedir.

⇒ Okullarda bilgi merkezli öğretim kadar, öğrencilerin karakter oluşumunu etkileyebilecek eğitimin de en iyi şekilde yapılması gerekir. Okullar toplumsal yaşamın küçük bir kesiti olduğundan değerlerin öğrencilere kazandırılması onlardan oluşan topluma da bu erdemlerin kazandırılmasına yardımcı olur.

⇒ Toplum içinde etkileşimler sonucu ortaya çıkan sorunları çözebilecek, barışçıl bir ortam oluşturabilmek için eşitlik, adalet, farklılıkları kabul, sorumluluk gibi değerlerin erken yaşlarda verilmesi gerekir.

⇒ Sevgi, saygı, dürüstlük, adil olma gibi soyut kavramlardan oluşan “değerler” çocuklara ders gibi değil de günlük yaşamın içinde somut örneklerle verilebilir. Bu eğitim eğitimciler ve aileler tarafından birlikte planlayarak uyguladığı takdirde daha etkili olabilir. Günümüzde küçük çocuklar bile günün büyük bir kısmını anaokulunda geçirdiklerinden öğretmenlere daha büyük iş düşmektedir. Çocuklara her zaman risk ve olumsuzluklardan söz etmek de doğru bir eğitim yöntemi değildir, çünkü çocukların geleceklerinden ümitlerinin kesilmemesi gerekir. Eğer bir birey geleceğine güvenle bakamazsa onun yaşam sevinci kaybolur.

⇒ Eğitimde, istenen özelliklerin kazandırılması ve/veya pekiştirilmesi amacıyla hikaye okuma, video izleme, drama ile canlandırma ve sohbetler gibi duruma ve öğrenenlerin yaşına uygun yöntemler kullanılmalıdır. Sistem düşüncesi yaklaşımıyla sistemi oluşturan bir parçanın ayrıntılarına odaklanmak yerine, bütünü ve nedensellik ilişkiler ağını görmeye odaklanan bir bakış açısı kullanarak anlama ve içselleştirme sağlanabilir.

⇒ Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmış bir toplum olmamız için, ülkemizde bilim bir değer haline gelmelidir. Öğrencilere somut veya soyut kavramların aktarılması, kendi kendilerine öğrenme alışkanlığının kazandırılması, bilimsel çalışma disiplini edinmesi için en etkin yöntemlerden biri deneysel, uygulamalı yöntemlerdir.

⇒ Bilgi Ağacı Projesi gibi çağdaş eğitim yöntemlerinin kullanıldığı, öğrenci ve öğretmenlerin, kültürel ve doğal mirası farklı yönleri ile aktif olarak keşfettiği değerler eğitimi deneyimleri çocukların doğayı tanıma ve doğa ile bağ kurmaya, diğer türlerin yaşam hakkına ve doğaya saygı gibi değerleri kazanmalarının hedeflendiği uygulamaların yararlı olduğu görülmüştür.

⇒ Birleşmiş Milletler (BM) ile işbirliği içerisinde hazırlanan, direktifler vermek yerine öğrencilerin değerleri keşfetmeleri ve deneyimlemelerine fırsat tanıyan 'Yaşayan Değerler Eğitim Programı' da sorularla öğrencilerin değerleri keşfetmeleri, tartışmaları ve bunları hikayeler, sosyal aktiviteler, sanat ve spor faaliyetleri ile içselleştirebilecekleri yararlı projelere yer verilmektedir.

⇒ Engelli bireylere uygulanan ayrımcılığın önlenmesi ve farklılaştırılmış eğitim yaklaşımlarının ilköğretim döneminde başarıyla uygulanması, ancak farkındalığı yüksek öğretmen ve yönetici kadrolar ve erken dönemde ayrımcılığı engelleyici sınıf içi etkinliklerle mümkündür.

⇒ Eğitimcilerin davranışları, eğitimle ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun işlem ve uygulamaların yanı sıra toplumun değer yargılarıyla da uyumlu olmalıdır. Etik sorunlar kısa ve uzun vadede bireysel, toplumsal, ahlaksal ve ekonomik zararlara yol açmaktadır. Bu nedenle etik sorunların öğretmenlere fark ettirilmesi, incelenmesi, araştırılarak sonuçlarının yayımlanması önemlidir.

⇒ Ahlaklı, "iyi insan" gelişimi ve çocuğun, gencin, insanın değerinin kavranması için, değer kavramının soyut kullanımının yetersiz olduğu; eşitlik, özgürlük, adalet, barış gibi evrensel değerlerin eğitim sistemi içinde yerlerini bulabilmesinin, eğitim ortamlarına toplumsal meselelerin girmesinden korkulmaması, sınıfta ve okulda öğrenciye sesini duyurma fırsatları yaratılması ile olanaklı olduğu, çocuğun ve gencin merakının ancak böyle körikleneceği, ufkunun böyle genişleyeceği, gözlerinin böyle açılacağı görüşü önemlidir.